

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО, МЛАДЕЖТА И НАУКАТА
НАЦИОНАЛНА ОЛИМПИАДА ПО ИСТОРИЯ И ЦИВИЛИЗАЦИЯ
ОБЛАСТЕН КРЪГ – 25.02.2013 г. – IX КЛАС, 14.00 ЧАСА

УКАЗАНИЯ

Уважаеми ученици,

Работният материал на олимпиадата съдържа:

- **40** тестови задачи, от които **15** задачи с избираем отговор и **25** със свободен отговор;
- задача за създаване на писмен текст – отговор на исторически въпрос, който не трябва да надвишава **3** ръкописни страници.

Пропуснат или сгрешен отговор се оценява с **0** (нула) точки.

Максималният брой точки е **100**.

Задачата за създаване на писмен текст се оценява с общ брой **30** точки.

За задача с избираем отговор отбележете буквата с верния отговор, като я зачертаете с „X”.

Не се допускат задрасквания и поправки.

По време на работа може да пишете само със **син** химикал.

По време на изпита **не може** да ползвате допълнителни помагала или пособия, освен предоставената ви изпитна бланка.

Време за работа – 4 астрономически часа.

Пожелаваме ви успешна работа!

ПЪРВА ЧАСТ

А. ЗАДАЧИ С ИЗБИРАЕМ ОТГОВОР

1. Монтесума и Атахуалпа са:

А) испански конкистадори	Б) градски центрове в Мексико
В) лидери на йезуитското братство	Г) вождове на индиански племена

2. Принципът: “На когото е короната, на него е вярата” означава, че:

- А) католическите крале отхвърлят властта на папата
- Б) германският император определя религията във всички държави от Империята
- В) владетелят може сам да определя религията в собствената си държава
- Г) всички протестантски държави се подчиняват на папата

3. През 1545 г. папа Павел III свиква църковен събор. Сред неговите решения НЕ фигурира:

- А) отмяната на търговията с индулгенции
- Б) извършване на литургиите на национален език
- В) потвърждаването на целибата за духовенството
- Г) забраната за продажбата на църковни длъжности

4. Законът „Хабеас корпус” предвижда:

- А) защита на личната свобода, т.е. защита от произволен арест
- Б) монопол на Англия върху търговията с колониите ѝ
- В) кралят да се допитва до поданиците си
- Г) премахване на всички феодални данъци и повинности във Франция

5. Индустриалната революция започва с изобретения в:

А) металообработването	Б) текстилната промишленост
В) железопътния транспорт	Г) химическата промишленост

6. Торите и вигите представляват:

- А) популярни политически клубове по време на Френската революция
- Б) организации, борещи се за независимостта на британските колонии в Америка
- В) членове на първите синдикални организации в Англия
- Г) групировки в английския парламент с различни виждания за управлението

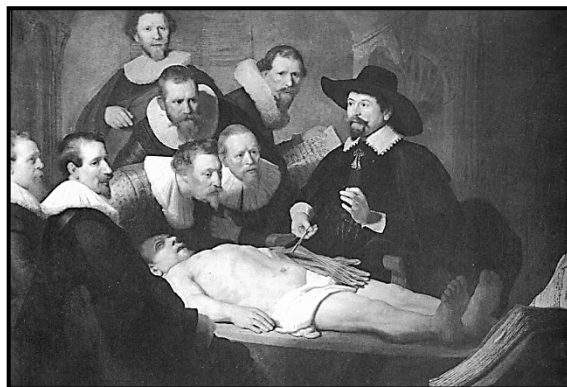
7. Кое основно понятие на Модерната епоха отговаря на следното определение:

„Икономическа система, основана на частната собственост върху средствата за производство; инвестициите се определят от частни, а не от държавни решения; цените, производството и разпределението на стоките се формират в условия на свободна конкуренция на пазара.“

- А) Съвременност
- Б) Капитализъм
- В) Ренесанс
- Г) Икономика

8. Картината „Уроци по анатомия на д-р Николаус Тюлп“ е дело на известния художник:

- А) Рембранд ван Рейн
- Б) Йожен Дьолакроа
- В) Петер Паул Рубенс
- Г) Франсиско Гоя

9. За пръв път идеята за разделението на властите е формулирана от:

- А) Дени Дидро в „Енциклопедията“;
- Б) Волтер в „Писма относно английската нация“;
- В) Жан-Жак Русо в „За обществения договор“;
- Г) Шарл Монтескьо в „Духът на законите“.

10. Кое от изброените явления НЕ Е типично за Османската империя?

- А) султанът има абсолютна власт
- Б) ислямското вероизповедание е отделено от държавата
- В) кадите правораздават според шериата
- Г) силното влияние на исляма във всички сфери на живота

11. Основна идея на консерватизма е:

- А) запазване на съществуващите обществени структури
- Б) разделение на трите власти в държавата
- В) правото на лична свобода за всеки индивид
- Г) премахване на частната собственост

12. В кой ред се съдържат само термини, свързани с реформаторската политика на император Петър I Велики?

- А) таблица на ранговете, граждански кодекс, меркантилизъм, боярска дума
- Б) дворяни, крепостна система, революция, наказателен кодекс
- В) сенат, синод, манифактури, губернии
- Г) интенданти, укази, департаменти, конституция

13. С прозвището „Ел Либертадор“ е известен :

- А) Джузепе Гарибалди
- Б) Ернан Кортес
- В) Хосе де Сан Мартин
- Г) Наполеон Бонапарт

14. Кое твърдение НЕ е вярно:

- А) през 1721 г. Русия е провъзгласена за империя
- Б) през 1529 г. османците безуспешно обсаждат Виена
- В) през 1830 г. Гърция е обявена за независимо кралство
- Г) през 1789 г. Франция е обявена за република

15. В кой ред събитията са представени в хронологическа последователност :

- А) избухване на Чипровското въстание, битка при Нейзби, приемане Декларацията за независимост
- Б) издаване на Нантския едикт, битка при Трафалгар, въвеждане на летящата совалка в тъкачеството
- В) подписване на Аугсбургския мир, поход на Наполеоновата армия в Русия, управление на Директорията
- Г) създаване на Утрехтския съюз, избухване на Второто Търновско въстание, провеждане на Бостънското чаено парти

Б. ЗАДАЧИ СЪС СВОБОДЕН ОТГОВОР

16. Групирайте по двойки историческите събития, които се случват през една и съща година:

- ✓ Откриване на първия общ германски парламент във Франкфурт
- ✓ Конструиране на първия локомотив от Джордж Стивънсън
- ✓ Създаване на Платоновата академия във Флоренция
- ✓ Обявяване на Втората френска република
- ✓ Изобретяване на печатната преса от Гутенберг
- ✓ Начало на заседанията на Виенския конгрес

	Година	Събития
А)	1440 г.	
Б)	1814 г.	
В)	1848 г.	

17. Попълнете пропуснатите понятия в текста:

Един от основните белези на Османската империя е силният централизъм, олицетворяван от личността на Централен орган, който трябва да изпълнява владетелската воля е Диванът, ръководен от Султан Селим I се провъзгласява за, т.е. за религиозен глава на всички мюсюлмани.

Османската войска се състои от пехота, съставена от и конница, съставена от спахии. Спахиите в замяна на военните си задължения получават приходи от зачислените им

18. Прочетете откъса от известния роман на Александър Дюма „Тримата мускетари“ и отговорете на поставените въпроси:

„Пред камината стоеше човек със среден ръст, с горд надменен вид, с проникателен поглед и широко чело, със слабо лице, което изглеждаше още по-удължено от острата, брадичка, над която бяха засукани мустаци.....

Този човек беше Арман Жан дю Плеси..., не такъв, какъвто ни го представят,..., а такъв, какъвто беше в действителност по онова време, с други думи, ловък и любезен кавалер, вече с отслабнало тяло, но поддържан от оная духовна сила, която го направи една от най-изключителните личности, които някога са съществували..., който бе превзел Ним, Кастр и Юзе и бе готов да изгони англичаните от остров Ре и да започне обсадата на Ла Рошел.

От пръв поглед нищо в него не показваше, че е кардинал, и за ония, които не го познаваха по лице, беше невъзможно да отгатнат пред кого се намират.“

А) Кой е описаният човек?

Б) Каква е била неговата държавна длъжност и през кой век я е заемал?

.....

19. Посочете събитието, с което свързвате следните градове :

	Събитие	Селище
А)		Лепанто
Б)		Полтава
В)		Йорктаун

20. Разгледайте внимателно изображенията и попълнете таблицата, като запишете името и буквата от снимката на съответното място.

Буква	Личност	Описание
		Политически деец, с решаваща роля за обединението на Италия
		Испански конкистадор, завладял империята на инките
		Ревностен пуритан, носещ титлата „лорд протектор“.
		Френски революционер, член на Парижката комуна и Комитета за обществено спасение.

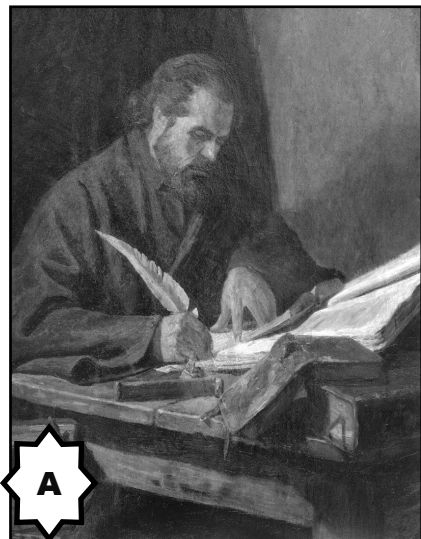
21. Попълнете таблицата като впишете имената на посочените творци в съответното направление : Жан-Батист Молиер; Рафаело; Жорж Санд; Николай Коперник; Фредерик Шопен; Пиер Корней; Никола Пусен; Питер Брьогел Стария; Джовани Бокачо; Джордж Байрон; Жан Расин; Александър Дюма.

Ренесанс	Класицизъм	Романтизъм

22. Довършете изреченията:

- А) Нантският едикт от 1598 г. е издаден от
- Б) Представителният съсловен орган в Испания се нарича
- В) Художественият стил, който изразява меланхолия, емоционалност, индивидуализъм е
- Г) „Човекът е мярка за всички неща” е принцип на

23. Разгледайте внимателно изображенията. Открийте събитията, които пресъздават и попълнете таблицата, като ги подредите в хронологическа последователност:

Буква	Събитие	Година

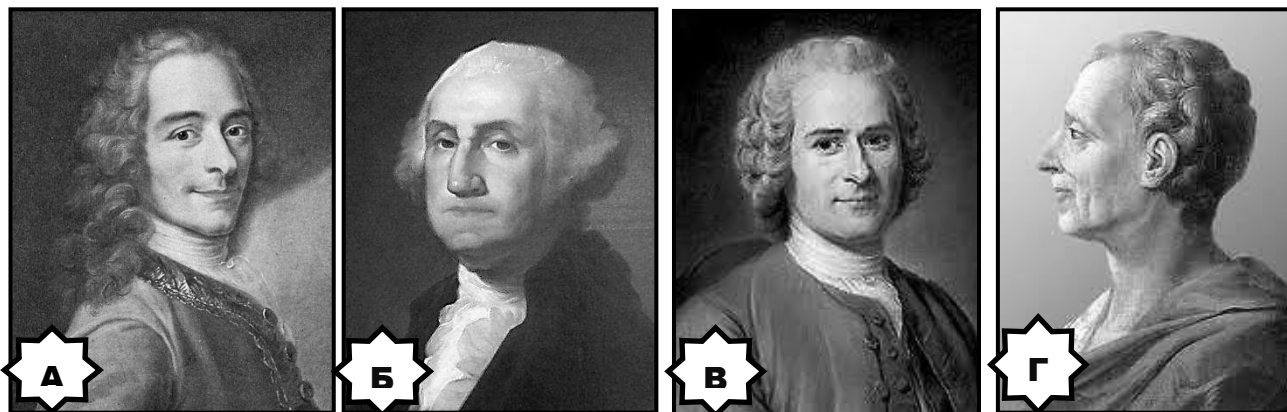
24. Попълнете таблицата:

	Цитат	Държавник	Основна цел
А)	„... Искаме да ви информираме, че сме заделили за сметка на държавното съкровище един милион ливри годишно за стимулиране на манифактуристите и за ускоряване на корабоплаването;...че ще подпомогнем... всеки, който възстанови стара манифактура или открие нова;...че всички търговци по море, които закупят кораби или построят..., ще получат от Нас субсидия...”		
Б)	„Германия е вперила поглед не в либерализма на Прусия, а в нейната мощ...Прусия трябва да събере силата си и да я съхрани за подходящия момент, който тя неколккратно пропусна...Големите въпроси на времето не могат да бъдат решени с речи и резолюции – това бе голямата грешка от 1848 г. и от 1849 г., а с желязо и кръв...”		
В)	„...Трябват ми 800 000 души и аз ги имам; цяла Европа ще се повлече подире ми!...Още не съм изпълнил мисията си, искам да довърша онова, което едва съм започнал. Трябват ни европейски закони, европейски съдилища, единна валута, еднакви мерки и теглилки...От всички европейски народи ще направя един, а Париж ще превърна в столица на света.”		

25. Довършете твърденията като задраскате ГРЕШНИЯ вариант от предложените възможности:

- А) Втората френска република е обявена от **Алфонс дьо Ламартин/ Жан дьо Лафонтен**.
- Б) На 26 октомври 1860 г. Гарибалди приветства крал Виктор Емануил в **Пиемонт/ Неапол**.
- В) Ян Колар и Йозеф Шафарик са родоначалници на **панславизма/ национализма**.
- Г) Една от главните последици от революциите през 1848-1849 г. е ликвидирането в Западна Европа на **крепостничеството/ барикадите**.
- Д) По време на Селската война в Германия водач на селяните е **Мартин Лутер/ Томас Мюнцер**.

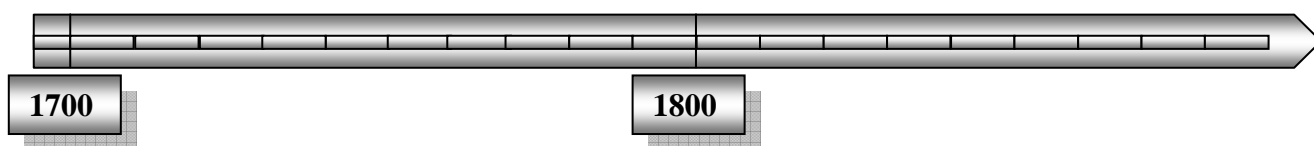
26. Запишете буквата на излишното изображение в редицата и признака, по който групирате останалите:

Изображение: Признак:

27. Нанесете върху линията на времето годините само на тези от изброените събития, които принадлежат на XVIII век:

- А) битката при Трафалгар
- Б) приемането на Конституцията на САЩ
- В) началото на Якобинската диктатура
- Г) нахлуването на Наполеон в Русия
- Д) изобретяването на парната машина от Джеймс Уат
- Е) началото на Френско-пруската война
- Ж) избухването на Чипровското въстание
- З) „Пролетта на народите“ в Европа
- И) обявяване на Русия за империя

Забележка: На линията на времето нанесете само съответната година и в скоби напишете буквата на събитието.

28. Подчертайте излишното в редицата и посочете признака, по който групирате останалите:

- А) брюмер, термидор, корделиер, жерминал

Признак.....

- Б) „Мона Лиза“, „Голата маха“, „Мадона Лита“, „Девата от скалите“

Признак

- В) Измир, Бурса, Одрин, Истанбул

Признак.....

29. Запишете името на историческата личност, която съответства на даденото описание:

	Описание	Личност
А)	Лидер на хугенотите във Франция, който е убит по време на Вартоломеевата нощ.	
Б)	Френски писател, приближен на крал Луи Филип и автор на романа „Деветдесет и трета година“.	
В)	Ръководителят на нидерландската съпротива, основател на Съюза от Утрехт.	
Г)	Инициатор на движение срещу индулгенциите и основател на учение, което създава нов клон в християнството – протестантството.	
Д)	Италианец, на чието име е наречен континент.	
Е)	Италиански историк, държавник и философ, автор на „Владетелят“.	

30. Прочетете откъса и изпълнете поставените задачи:

“...§ 2. Нека Негово Величество благоволи да установи един единствен поземлен данък, без да изключва когото и да било от плащането му...

§ 4. Всички други данъци, като например данъците върху солта и виното, да бъдат сведени до един данък, а мерките за тегло и законът да бъдат еднакви навсякъде...

§ 9. Жителите обръщат внимание върху това, че плащат данъци за поправяне на пътищата, обаче нито един от тях досега не е бил поправен...”

*Оплакване на селяните от с. Вилебужи при
изборите за Генерални щати през 1789 г.*

А) В навечерието на кое съдбоносно събитие е съставено оплакването?

.....

Б) Подчертайте параграфа, в който е изложено основното искане на селяните.

В) Защо за селяните е важно мерките за тегло и законът да бъдат еднакви навсякъде?

.....

.....

31. В игрословицата са скрити имената на четири исторически личности и на четири града, с които те са свързани. Открийте имената и посочете каква е връзката между тях.

Ж	А	Н	Л	Б	О	С	Т	Ъ	Н
А	Ц	Е	Ю	И	А	А	Х	Р	Ъ
Н	С	Ю	Л	Е	Й	М	А	Н	Н
К	Б	Т	И	Н	Х	Ю	Н	Г	Т
А	У	М	Ж	Е	Н	Е	В	А	К
Л	Р	О	С	Л	О	Л	Е	Й	У
В	Ю	С	Е	Н	Т	А	В	О	Т
И	Е	К	Н	А	П	Д	Ъ	В	У
Н	Н	В	М	О	Х	А	Ч	А	З
Л	Т	А	И	Д	А	М	А	Л	О
И	Г	Н	А	Ц	И	С	У	А	В

	Личност	Град	Връзка
А)			
Б)			
В)			
Г)			

32. За кое историческо събитие/ епоха е характерен следният принцип:

А) „Свобода, равенство, братство“ -

Б) „Не вярвай, а докажи!“ -

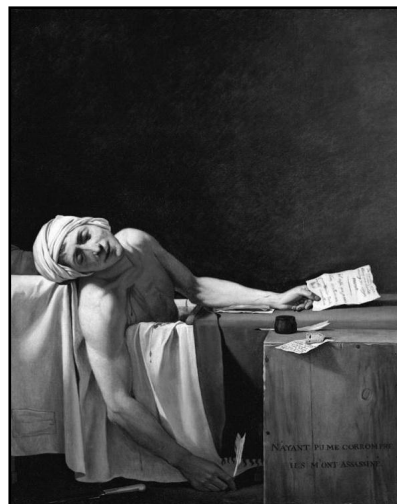
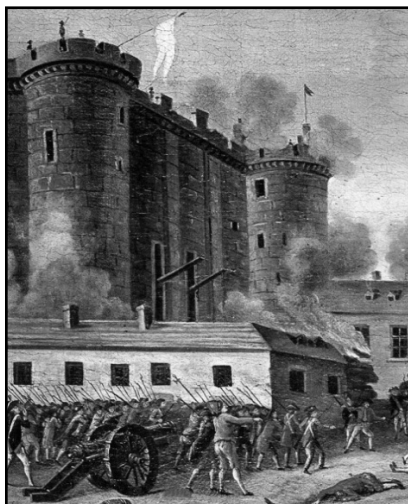
В) „Художникът влиза в спор с природата и се съревновава с нея“ -

Г) „Един крал, един закон, една вяра“ -

33. Поставете знак „✓” пред вярното твърдение и знак „X” пред грешното:

- А) ☐ Хугенотските войни завършват с подписването на Вестфалския мирен договор.
- Б) ☐ „Славната революция“ в Англия завършва с установяването на ограничената монархия.
- В) ☐ Пуританите са английските протестанти, които се обявяват за пълно прочистване на Английската църква от католицизма.
- Г) ☐ Българските антиосмански въстания през XVII в. са свързани с войните на Русия срещу Османската империя.
- Д) ☐ Оперите „Аида”, „Риголето” и Травиата” са творби на един от най-великите композитори на XIX век Джузепе Верди.
- Е) ☐ Барок е направление в изкуството, което се вдъхновявало от сюжети и теми, свързани с класическата древност.

34. Разгледайте изображенията. Запишете годината на събитията, които са представени и с цифри (от 1 до 3) ги подредете в хронологическа последователност.

А)

Б)

В)

35. Прочетете текста и изпълнете поставените задачи:

„I. Негово Британско Величество признава посочените Съединени Щати, а именно: Ню Хемпшир, Масачузетс, Род Айланд и Провидънс, Кънектикът, Ню Йорк, Ню Джърси, Пенсилвания, Делауер, Мериленд, Вирджиния, Северна Каролина, Южна Каролина и Джорджия за свободни, суверенни и независими държави, потвърждава, че ще се отнася с тях като с такива, че се отказва за себе си и за своите наследници от всякакви претенции към управлението, собствеността и териториалните права на всеки от тях и на всяка част от тях. (...)“

Версайски договор, 3 септември 1783 г.

А) Подчертайте понятието, което най-точно определя типа на договора: *търговски, морски, мирен, съюзнически*

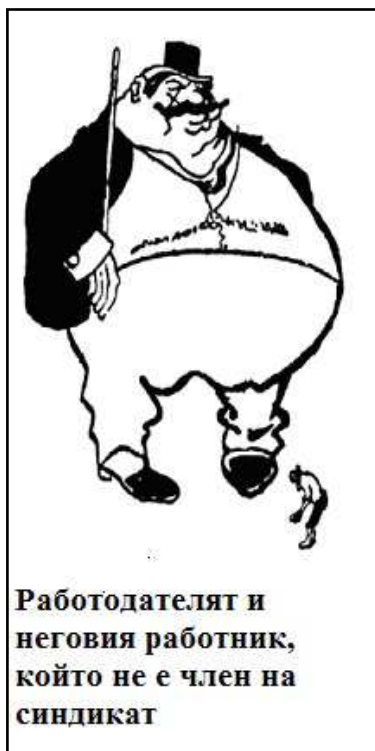
Б) С кое събитие е свързано подписването на този договор?

В) Защо договърът е подписан във Франция?

36. Обяснете значението на дадените понятия:

	понятие	определение
А)	барок	
Б)	предестинация	
В)	колониализъм	
Г)	инфлация	

37. Разгледайте карикатурите и отговорете на поставените въпроси:

А) Представители на кои класи са основните персонажи?

.....

Б) С дейността на коя организация са свързани карикатурите?

.....

В) Каква е основната идея, която внушават карикатурите?

.....

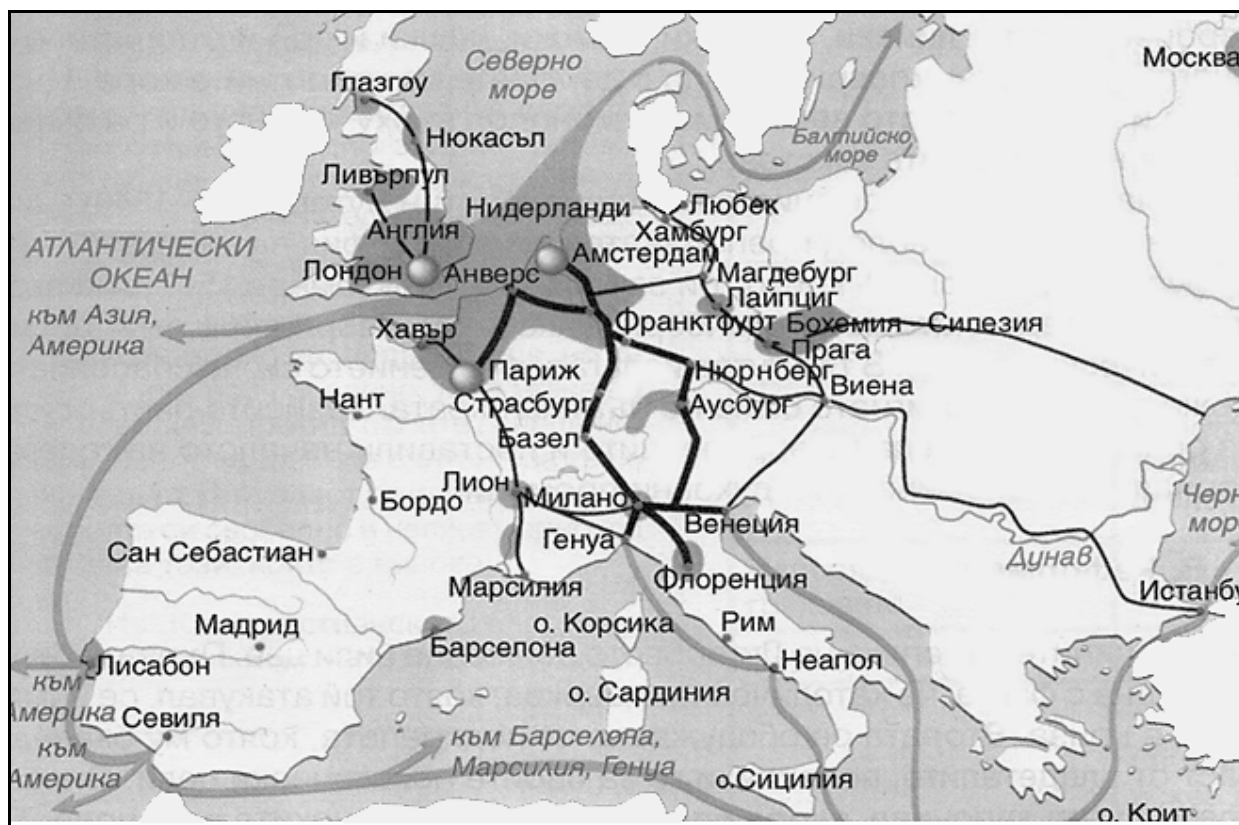
38. В дадения текст са допуснати 5 грешки. Подчертайте ги и ги поправете.

В началото на XVII век в Англия настъпва династична промяна. Първият представител на новата династия на Тюдорите – Джеймс I недвусмислено показва, че няма да съобразява управлението си с Парламента и че ще се стреми да превърне държавата в просветена монархия. Наследникът му Чарлз I продължава тази стратегия като още повече обтяга отношенията си с преобладаващото мнозинство в Парламента – презвитерианите. Опитът да се въведе в Ирландия англиканската църква провокира военен конфликт. Последвалите действия принуждават краля да свика Парламента, който остава известен под името „Славния парламент”, тъй като продължава работата си цели 13 години.

39. Срещу дадените определения запишете подходящите понятия:

	Определение	Понятие
А)	Признаване на правото на законните династии.	
Б)	Модел на силно централизирано управление, при което владетелят съсредоточава цялата власт в ръцете си.	
В)	Управление на малка група хора, представители на най-богатата част от населението.	
Г)	Монограм на султана, който се поставя се в началото на издаваните от негово име документи и монети.	
Д)	Документ за опрощаване на греховете, издаван от Църквата срещу заплащане.	
Е)	Основен правен документ на една държава, който определя формата на държавно управление, отношенията между различните власти и създаването на останалите закони.	

40. Разгледайте картата, която отразява състоянието на европейската търговия през XVII в. и изпълнете поставените задачи:

А) Запишете имената на четирите атлантически държави, които оформят новия център на европейската икономика след откриването на Америка:

Б) В каква посока са ориентирани основните търговски пътища?

В) Запишете трите основни търговски и банкови центъра:

